

8. A tűzoltó és a tűzvédelmi képzés a tűzvédelmi törvény hatálybalépését követően

1996-ban a tűzoltóságok életét döntően befolyásoló és régóta várt törvényt fogadott az Országgyűlés. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságokról szóló 1996. évi XXXI. törvény hatályba lépésével évtizedek után ismét törvény rendelkezett a tűzvédelem szabályozásáról.

A törvény átfogóan szabályozza állampolgárok, a jogi személyek, szervezetek és a tűzoltóság a tűzjelzéssel, a tűzoltással és műszaki mentéssel, a tűz megelőzéssel kapcsolatos feladatait. Rögzíti a tűzoltóságok irányítási rendszerét, a hatásköröket, a létrehozásuk és megszüntetésük módját, az anyagi és pénzügyi ellátásuk mechanizmusát. A törvény végrehajtásáról öt kormány – és közel 25 miniszteri rendelet jelent meg alig egy év alatt. Ezek megismertetése és egységes értelmezése céljából az intézet számos továbbképzést tartott.

8.1. A tűzvédelmi törvény és a képzéssel összefüggő végrehajtási rendeleteinek fő összefüggései

A tűzvédelmi törvény alapjaiban meghatározta a tűzoltó és a tűzvédelmi képzésre vonatkozó általános szabályokat. Külön rendelkezett a Belügyminisztérium szakiskoláin történő képzésről és a szakmai képzéssel kapcsolatos költségviselésről.

A tűzoltók és a tűzvédelmi szervezetek tagjainak képzési követelményeiről, képzési rendszeréről 57/1997. (X. 21.) BM rendelet tartalmazta a részletes szabályokat.

A megváltozott viszonyokhoz igazította a képzési rendszert és a képzési követel-

ményeket. Ezek az önkormányzati tűzoltóságok létrejöttével, az önkéntes és létesítményi tűzoltóságok szerepének növekedésével és a szakképzés rendszerének módosításával függtek össze.

A miniszteri rendelet részletesen szabályozta az egyes beosztásokhoz előírt szakmai képzéseket, amelyeket a hivatásos állomány tagjainak meg kellett szerezniük. E szakmai képzések többségét ugyanis a polgári életben nem lehetett elsajátítani. A tiszti beosztásokhoz többségében felsőfokú képzettséget írt elő, az időközben megjelent új szolgálati törvény. Ez alól csak a tűzoltó technikus képzés jelentett átmenetileg kivételt.

A törvény és a BM rendelet különbséget tett az önkéntes tűzoltóságok valamint a tűzoltó egyesületek között. Működési feltételeik, adottságaik, felszereltségük és felkészültségük különbözősége miatt tagjaikra eltérő képzési követelményeket határoztak meg.

A tűzvédelmi szervezet tagjainak képzési feltételeit aszerint szabályozta a rendelet, hogy milyen a létesítmény a tűzveszélyességi osztályba sorolása és hány főt foglalkoztat.

1998-ban felavattuk a képzéstörténeti gyűjteményt

A BM rendelet meghatározta a tűzoltóságok és a tűzvédelmi szervezetek tagjainak képzési és továbbképzési rendszerét is. Egyértelműen kimondta, hogy az egyes tűzoltóságoknak és képzést végző szervezeteknek milyen jogosultságuk volt a szakmai képzések és továbbképzések szervezésében és tartásában:

- alapfokú tűzoltótanfolyamot az intézet, a megyei és a fővárosi tűzoltóparancsnokságok szerveztek. Az utóbbiak csak akkor ha a tantervben meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel rendelkeztek;
- az intézeti tűzoltóképzés esetében az indítandó képzési szakokat és a beiskolázás feltételeit az intézet hirdette meg. Az egy tanéves, vagy annál

hosszabb képzési idejű szakokra jelentkezőknek felvételi vizsgát kellett tenniük. A nappali tagozatra felvételt nyert hivatásos tűzoltók hallgatói státuszra kerülhettek áthelyezésre, ha a küldő parancsnokság ezt eredményesen megpályázta.

A hallgatói státuszra került hallgatók bér és egyéb járulékos költségeit a BM az intézet költségvetésén keresztül biztosította. Ezzel megteremtődött annak a lehetősége, hogy a beiskolázó parancsnokság a képzési idő alatt szerződéses tűzoltóval vagy valamilyen más módon pótolja az iskolán lévő tűzoltót.

- A tűzvédelmi mérnök képzés továbbra is az Ybl Miklós Műszaki Főiskola tűzvédelmi szakán történt.

1981-01-01 és 1990-07-13 között kiképzettek száma

Szakok	Összes fő
Tiszti átképző	278
Tisztképző tűzoltási (nappali)	116
Tisztképző tűzoltási (levelező)	236
Tisztképző tűzmegeelőzési (levelező)	76
Tűzvédelmi vezető felsőfokú (levelező)	210
Zászlósképző tűzoltási (nappali)	315
Zászlósképző műszaki (nappali)	107
Tiszthelyettesképző (nappali)	3154
Önk. és vállalati tűzoltótisztképző (lev.)	37
BM középfokú tűzvédelmi vezető (lev.)	46
Középfokú tűzvédelmi vezető (lev.)	266
Tanfolyamok	
Tűzvizsgálói	133
Létrás gépjárműkezelői	416
Gépjárműfecskendő kezelői	413
Porraloltó szerkezelői	181
Habbaloltó szerkezelői	224
Műszaki mentőszerkezelői	149
Légzőkészülék kezelői	38
Kisgépkézelői	28
„M” tartalékos tűzoltóképző	498
BM Alapfokú tűzoltóképző	329
Összesen	7250

1991-1997 között végzett hallgatók száma

Szakok	Összes fő
Tiszti átképző	245
Technikusképző	256
Szaktanulmányképző	754
Tűzvédelmi előadó (alapfokú)	681
Tűzvédelmi előadó (középfokú)	740
Önkéntes és vállalati tűzoltó parancsnoki	51
Tanfolyamok	
6 hetes alapfokú	3228
Nehézgépkézelő alaptanfolyam	812
Gépjárműfecskendő kezelői	413
Létrás gépjármű kezelői	313
Habbaloltó szerkezelői	230
Porraloltó szerkezelői	286
Műszaki mentőszerkezelői	201
Légzőkészülék kezelői	176
SIMON emelőkosaras	143
Központi szakmai továbbképzés	4244
Összesen	13 519

- A műszaki tanfolyami képzések. A tűzoltóságok részére a gépkezelői alaptanfolyamhoz kötött gépekre a képzést és a vizsgáztatást az intézet végezte.
- A nehéz- és a könnyűgépkezelői bizonyítványok kiadására a tűzoltóságon belül az intézetet jogosította fel a rendelet.
- Szakmai továbbképzések, tájékoztatók. A hivatásos tűzoltóság készenléti szolgálatot ellátó állománya napi továbbképzését az önkormányzati tűzoltóság parancsnoka szervezte és irányította. Ehhez szakmai iránymutatást a BM TOP és a megyei tűzoltó-parancsnokságok adtak ki.

Az 57/1997-es BM rendelet rögzítette, hogy a BM TOP TKI az iskolarendszeren kívüli oktatás keretében szervezhető tűzoltó, tűzoltótechnikus, valamint a tűzvédelmi előadói képzések vonatkozásában szakmai és vizsgaközpont feladatokat lát el. Az OKJ-ban szereplő tűzoltó és tűzvédelmi képzések vizsgabizottság elnöki feladatainak ellátására a BM

pályázatot írt ki. A vizsgákra az elnököket a névjegyzékből választva az intézet igazgatója javasolta és az országos parancsnok bízta meg.

A tűzvédelmi törvény tandíjmentességet határozott meg a tűzoltóságok tagjai részére abban az esetben, ha a képzési követelményekben előírt szakismeretek megszerzése tűzoltó szakiskolán történik. A képzéssel kapcsolatos egyéb költségeket a hivatásos tűzoltóság tagjai és az önkéntes tűzoltóságok tisztségviselői részére a BM biztosította, más hallgatók esetén a küldő szerv vagy a hallgató viselte.

A rendelet 1. sz. melléklete a tűzoltóságnál elismerhető, a 2. sz. melléklete pedig a tűzvédelmi szervezetek tagjainál elismerhető tűzvédelmi képesítéseket sorolta fel (mindkét esetben a korábban megszerzett tűzoltó és tűzvédelmi képesítéseket is besorolták). A 3.sz. melléklet a műszaki tanfolyamokhoz kötött gépek és eszközök besorolását tartalmazta.

A rendelet a korábbinál egyértelműbben határozta meg az egyes képzési jogosultságokat és fel-

Az 50 éves jubileum emlékére kiadott aranydiploma

adatokat, az önkéntes és létesítményi tűzoltóságok képzési rendszerét és képesítési követelményeit, a képzések és továbbképzések finanszírozási módját.

8.2. Az intézeti képzés helyzete a törvényi szabályozás után

Az OKJ 1996-os felülvizsgálata során a tűzoltó és tűzvédelmi képzések az iskolarendszerű képzés besorolásból iskolarendszeren kívüli képzések besorolásba kerültek. A felsőfokú tűzvédelmi előadói képzés leválasztották az alap és középfokú szakképzésről és önálló OKJ számon, mint tűzvédelmi szakelőadó szakképzettséget jegyezték be. A tűzvédelmi szakelőadói szakképzés beiskolázási feltétele a felsőfokú polgári iskolai végzettség lett. A képzési idő tíz hónap volt, levelező tagozaton.

A tűzvédelmi törvény és a végrehajtási rendeletek megjelenése után az intézet hozzákezdett a képzési dokumentumok átdolgozásához.

A szakmai és vizsgakövetelmények átdolgozásával párhuzamosan a tanterveket is felfrissítették. A 16/1998. (III.25.) BM rendelet jelentette meg a Tűzoltó, a Tűzoltó technikus, a Tűzvédelmi előadó I - II. és

a Tűzvédelmi szakelőadó szakképzések szakmai és vizsgakövetelményeit. Jelentős változás történt a tűzvédelmi törvény megjelenése után a hallgatók intézeti képzés alatti ellátásának finanszírozásában. Korábban az összes nappali tagozatos „bentlakó” hivatásos tűzoltó utazási, szállás és étkezési költségét, a levelező tagozatos hivatásos tűzoltó szállás költségét az intézet költségvetéséből fedezték. Az 1997/98-as tanévtől kezdve csak a hallgatói státuszra áthelyezett tűzoltók utazási költségeit fedezte az intézeti költségvetés.

A vezényelt nappali tagozatos hivatásos és önkéntes tűzoltók utazási költségeit a beiskolázó szerv fedezte. Az 1997/98-as tanév második félévében 39 főt a szakmunkásképző, 21 főt a technikusképző szakon és 10 főt az Ybl Miklós Műszaki Főiskola tűzvédelmi mérnökképző szakán – összesen 70 főt – lehetett hallgatói státuszra áthelyezni.

Az intézeti képzés 50. évfordulójáról az 1998–1999-es tanévnyitón emlékeztek meg, ahol a fél évszázada végzett tűzoltótisztek aranydiplomát kaptak.

A tűzvédelmi és a tűzoltóképzés az 1999–2000 tanévig jelentett kizárólagos feladatot az intézet számára.

Aranydiploma átadás

Csoportkép az első tiszti tanalosztályon végzett tisztekről (1998. IX. 2.)

Elismerés átadása Tarján Rezsőnek, az első tiszti tanalosztály tanárának

Belügyminisztériumtól kapott csapatzászló átvételi ünnepség (1998. IX. 2.)

Szalag elhelyezés